Контрольный экземпляр

Массе а мехний пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») . ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера деза • ЕРА, 8 апрель, 1976 шу. • № 43 (5270) • Мах 2 кеп.

КПСС XXV СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ КХОАЧАШЪЕЧ

17 апреле — коммунистически субботник

ЭГГАРА ДУХКАГIА КЪАХЬЕГАРГДА

В. И. Ленин вах - 106 шу дизара хетадеча «Щеча шоатта» дийнахь эггара дуккагIа къахьега дага ба Гроznенски шиберни производственни объединене боллюй. Сменашка балха боацаберриге а болхлой цу дийнахь балха арабоюрга. Кхоа беш шоай Iоаддьча кIадвех эзараш барзкъаш де дерзI объединене кхалIаяь. Хьаьта шоаш дахькха ахча иттагIча пятилетка фонде дIачуларгдар.

Шоатта дийнахь цар цIендаь цхьалхадоахарга объединене ерригача финансийн цехийн коонаш, царна хьегIайогIа уданаш, кIотаргаш, эизаш.

Цун совгIа объединене боахлоца дакъа доаларгда Ленински районе территори тIа кхаьсгечча а.

* * *

СТУДЕНТАША ЛАЬРХIАД

Ленински субботникгIа цхьяне санна массане а чIоагIгIа кхаьсга лаьрхIаш Нохч-ГIалгIай пачхьалкхехь университета филологически факультета студенташа. Цу дийнахь физфака студенташ хургба кор пIелдеш, гаьлашта тонахьара лаьтта оахкаш, цхьаьнгIайола вай города улицаш цIенъеш.

Цу дийнахь кхаьсгечча университета кхыча факультетий студенташа, а.

Студенташа субботникгIа шоай тIаийна деккар толамца кхоачашдергда.

Н. ДОЛГИЕВ,
Нохч-ГIалгIай пачхьалкхен университета студент.

* * *

УДАРНИ ДИ ХУЛИЙТАРГДА

В. И. Ленин вах 106 шу дизара сийна ерригроссийски субботник де хьанна москвичаша яьпочин дог тIара рогIа болаш хьаалаьхай Суньженски район Сеидаа цIена Экхара цIерагIча колхоза колхозхоша. Уьк шера 16 марта ду деша хетаьв митинг хиннай цар. Митинге колхозхоша дош деннай массаер ахьа барт болаш субботнике аравала. 17 апреле 350 саг аравергда. Царех 27С саг хьайбан леладераш, механизатораш, кхин леладераш шо-шоай балха участкаьхка кхьаьгаш хургба, хIаьта юхебисарш колхоза правление колхозан фермашта а тоаттаргда моттигаш цIенъеш тоаш ерригба.

— Субботник хIаДоаладе митинг е дерзIбаь хьахка. Бохь колхоза партком секретаре Е. А. Железнова.

Цига субботникха хIара доакъашхочоа В. И. Ленина барельеф тIаьдатта денза дургда. Субботникха хетаьв киIийьй гойтара агитатин. Хьалтеха доахкач транспаранташа, лозунгаша колхозхоч тIехьеч 17 апрель хьаьрчи шера йоаккхаш хиннаяле. хIанз укъаза хIара дийнахь боаккх 1970 килограмм шура. ГIаччахьадхкенна дIадув 1575 килограмм, вешта аьлча, хьалхI дуй хиннячул кхоъза дуспергIа. 0,2 - процент лакъхенний шурий хьоанал а. Хьайбаш леладераша коххьанца шоашта тIадиса хиннa дакъа меттa а оттадеш укх шера хьалхарча квартале пачхьалкхенна шуро йоккхара план кхоачашъеьлI.

Минута вIашIлеьхььаьнна хьайбан леладерий шерта доакхий толамаш даха? Ер шу аьлаш укхаза «Кавказ» колхозан отделене дарда тIа комсаш лелаш керла ГI. Агриева цIерагIа йоаь совхоз нIашагIьелдаь.

Пхаьлдача гIулакхех бекхтокхам лакха болаш, боахлоп леладе хоша кхалалой пайсбеннаб кердача совхозе. ХIанз укъаза вешачоь эггара хьалха бIаргагу из. Кхашка, - ферма кох, кхоташка цIена а цхьаьна а, «Массачаьв ши-ший гIулдах деш ва» хIаровар. Хьалха гойта кхочашъ хотта лаьттача хIанз жагIа а бIала цIенеи екъеи ч. Дуккагlа хьона бIаргагруш плотникаш, штукатурраш ба.. Хьайбаш леладераша кхоъза дуспергIа.

БIаьсти — кхашка

Заданех 10,6 эзар гектар йоаш хIанзае а 1977 гектара тIа дIадийнад бIаьдаьдарш, вешта аьлча, дIаде белгалдаьдерех пхеллагIа дIаъа тергга. ДIхоЙ-Мартановски района боахамашка 32 процент кхоачашъ бIаьдаьдарш дIадера задани, Гроznенски — 12, Гудермесски — 35, Наурски — 39, Суньженски — 21, Шалински — 18 процент.

Цхьан шера хуза бацаш мехзинаторага — 7,4 эзар гектар, Наурски — 4,8 эзар гектар, Суньженски — 2,3 эзар гектар, Шалински — 1,9 эзар гектар.

Хьагтен кIотаргбобоний культураш, дIайийнай 9,4 эзар гектара тIа. Цхьадолча боахамашка уж культураш дIайийна - бацинаб. Къьсетта духха дIайийнай уж Гроznенски, Надтеречни, Наурски, Суньженски, Урус-Мартановски, Шелковской районашка.

Уькказа я 80 гектар. ДIадахкаш шера 60 гектар мара яьар. ХIара гектара тIара планагIа 180 центнер мара йоацача оаха чуера 203 центнер бацаш шера свекташ. Уьк шера оаха социалистически декхараш тIайийад хIара гектара тIара 200 центнер чуя, яьина.

Цу участке лаьтта оахаш дика болх бу механизатора Оздоев Iийсас. 28 шу дахьнад цо трактора тIа болх бу. Хьара семенагIа 3,9 гектар мара норма йоацача 5 гектар лаьтта оах цо.

Цунца болх бу кхоачача механизатораша Мальсагов Ахьмада,Муцольгов Мусловда. Цар 2 шой сменин нормаш 120—130 процент кхоачашъеш. Дерригa. аха деза лаьтта 643 гектар да. Эзар гектара тIа махкаш дахьнад механизатораша, бIаьстан юхье кIотаргаша лаьрхIача 120 гектара кхоачашъеш яьй.

Уьк депошка цу бригаде дIаболабеннаб ялят дIаде г. Куоъ трактор я горохи кенч дIабуьш. Еррига дIае еаар 447 гектар ж. цIнаш дийнахь дIайийна 38- гектар. Шера социалистически яьл йоаржаьъ къьхьегаш ба бригада механизатораш, гота балхаш снгагIа чакхдахара.

С. АЛИХАНОВ.

* * *

Урус - Мартана района «Красноармейский» совхоза механизатораш сиздаь кхиинкара бIаьстан балхаш деш ба. Эзар гектара тIа махкаш дахьнад механизатораша, бIаьстан юхье кIотаргаша лаьрхIача 120 гектара кхоачашъеш яьй.

Ткай тIа хьинаре къьхьегара белгалбаьнаб механизатораш И. Хадаев, А. Бимурзиев, В. Лубинец, иштта кхыбарш. 120—130 процент кхоачашъеш цар шоай заданешка.

Балхаш сихдаьд

«Назрановский» совхозе № 4 йоаъча бригаде (бригадир Беков Махьмадгири) уьк депошка, дIадолладьад кхашкара балхаш.

— Шн ди мара дац оаха кхашкара балхаш дIадолладь, — боаь нов. Бекова. Пхьа трактор йоаьл тха лаьтта оахаш, кхоъ — макха боккхаш.

Лаьтта оахача учьстке тхо дIакхьалъача шига - болх беш болаллар кхоъ трактор. Цига вайра тхона отделене агроном Мальсагов Майис.

— Эггара сизагIа ахь дезаш да тха шекара свекташ дIаъюврйоаь кха, — дувц цо. — Уькказа я 80 гектар. ДIадахкаш шера 60 гектар мара яьар. ХIара гектара тIара планагIа 180 центнер мара йоацача оаха чуера 203 центнер бацаш шера свекташ. Уьк шера оаха социалистически декхараш тIайийад хIара гектара тIара 200 центнер чуя, яьина.

Цу участке лаьтта оахаш дика болх бу механизатора Оздоев Iийсас. 28 шу дахьнад цо трактора тIа болх бу. Хьара семенагIа 3,9 гектар мара норма йоацача 5 гектар лаьтта оах цо.

Лаьттагlа боарамагIа яIоьхьел ца чуенначул тIехьагIа кхы хьаьлхашка латтараш — чуда деза 5895 тонн бахьадараш. Вешта аьлча, пландагIа хIара гектара тIара 104 центнер йоаш лаьта 125 центнер бахьадараш чуьма дош деннад оаха.

Боахама кортерера специалиста яхачох, хургбогIа хьубкъама дика лард еллай. Кхоачам хиллад минерально а органически а удобренеш тоссаш хьаьдар дийлой болгIлоца. Таханара дийнахь яIье цхьаьна латт Батаев Сайида кулгалду бригада.

Бахьадараш леладен 6 бригада я. Царна керте оттабаьб бахьах дика яхеташ бола говлачаниг: Кураев Iийса, Батаев Сайид, Тагалов Iавла. кхмбаваш.

Шолаша социалистически яIье я бахьна кхоачашъеш бригадай болгIлоца. Таханара дийнахь яIье цхьаьна латт Батаев Сайида кулгалду бригада.

— Тха бригаде 83 гектара тIа дувргда тайп-тайпара бахьадараш: помидорash, нарсаш, кабачкеш, хоъаш, кхыбарш. ХIинз столоан сиевсаш дIаъювп да тхо. 15 гектара тIа уьк дIайийна дацъа, тIакхха кхыйола хIамаш е долазургда.

СУРГА. ТIА: бахьадараш дIа машта дуе цхьоаш ва бригадир Батаев Сайид.

И. ПЛИЕВА сурт.

Цlе байракъ — Ножай-Юрта районага

Самардийнахь Ножай-Юртовски района наькъашка пачхьалкхе хIара етта дуккха автомашинаш яр. Райцентре болхар тхьамка леладенаш, цхьабаьш леладенаш, портнинара кIмбола къьхьегамкой, йислагIча пятилетке толаме къьхьегарех РСФСР Министрий Советан ВЦСПС-ен президиумо, Совета Коммунистически партена, Советски правительствена шолй къьхьегамах иштта боккха мах бархьа доккха наькъашка а оалаш, КПСС XXV съезда решенеш толамца кхоачашъяра хьинар кхо па деш къьхьегаргIилара дош а дуьй соборне къамелаш яр В. А. Янгулбаевна, А. Шерипова пIерагIча колхоза зиньеваис Ильманова Малпкас, кхычар.

С. МИНКАИЛОВ.

Комсий бешамашка

Шелковской района Межински цIерагIча колхоза комсаш лелараша уьк шера социалистически яьье. бийхаб Къьхьегамга Шеча Байракха орден долаеча «Путь к коммунизму» яхача колхозера бараш. Шолй тороташ а лаьрхIа, вIашш дага а бIьина цар дош деннад. хIара гектара тIара 140 центнер комсаш чуя.

— Уж доккхий декхараш сиIленна кхоачашцара дукха къьхьегIа оаха, — йоаь Меженские цIерагIча колхоза бригадира Абидина Ирина Александровнас. — Гурахь кхоъ чам болгIаш минерални удобренеш тоссаш хьаьдар комсий бешамашкара лаьтта. Шозза хий даллад цига. ХIанз комсий бешамаш йоIаш, уж хьалъеъкаш, дIачIоагIеш балхаш ду оахI.

Комсий бешамашка дика къьхьегIара белгалбаьнаб Аржапов Федор, Кравсин Александр, Блихарчук Дарья, кхы дукхахбараш.

Уьк депошка комсаш яIара, уж дIаеъкара, дIачIоагIьара балхаш чакхдаргда колхозе Цул тIехьагIа, лаьттагIа чуаийгаш бешамашка хий дIадаоа болалургбе.

М. ТКАЧЕНКО.

РЕЙД ХИННАЧУЛ ТIЕХЬАГIА ДАЬР

Дог гIоздоаха хувцамаш

Дукха хь яц Малгобекски района Чкалова-Юртара доахан кхоаба ферма iа дакхзара гIулакхашта «Кавказ» колхозе меттел, ерригача райове а тIехьа латтарех хинна. Цох яьлъаар дIалаахача шера 18 декабре «Сердало» газета рейдови бригада хиннача хана.

Хьаьта тIанъ... ХIанз укхаза ра гIулакхех цIа вIалла довзаргдоанаш гучдаеннад. Белгалга тоаьеннад воаханна Iунал делга. Лакхденнад мааш. ТIехьа хинна ферма райове эггара хьалха латтарий мугIарашка дIаъртад. Ферме йоаккха шу-ра шозза совгIа дукхагIа хинчий. Нагахьа санна январь бобабеннача хана 744 килограмм шура йоаккхаш хиннаяле. хIанз укъаза хIара дийнахь боаккх 1970 килограмм шура. ГIаччахьадхкенна дIадув 1575 килограмм, вешта аьлча, хьалхI дуй хиннячул кхоъза дуспергIа. 0,2 - процент лакъхенний шурий хьоанал а. Хьайбаш леладераша коххьанца шоашта тIадиса хиннa дакъа меттa а оттадеш укх шера хьалхарча квартале пачхьалкхенна шуро йоккхара план кхоачашъеьлI.

Минута вIашIлеьхььаьнна хьайбан леладерий шерта доакхий толамаш даха? Ер шу аьлаш укхаза «Кавказ» колхозан отделене дарда тIа комсаш лелаш керла ГI. Агриева цIерагIа йоаь совхоз нIашагIьелдаь.

Пхаьлдача гIулакхех бекхтокхам лакха болаш, боахлоп леладе хоша кхалалой пайсбеннаб кердача совхозе. ХIанз укъаза вешачоь эггара хьалха бIаргагу из. Кхашка, - ферма кох, кхоташка цIена а цхьаьна а, «Массачаьв ши-ший гIулдах деш ва» хIаровар. Хьалха гойта кхочашъ хотта лаьттача хIанз жагIа а бIала цIенеи екъеи ч. Дуккагlа хьона бIаргагруш плотникаш, штукатурраш ба.. Хьайбаш леладераша кхоъза дуспергIа.

Цунца болх бу кхоачача механизатораша Мальсагов Ахьмада,Муцольгов Мусловда. Цар 2 шой сменин нормаш 120—130 процент кхоачашъеш. Дерригa. аха деза лаьтта 643 гектар да. Эзар гектара тIа махкаш дахьнад механизатораша, бIаьстан юхье кIотаргаша лаьрхIача 120 гектара кхоачашъеш яьй.

Ткай тIа хьинаре къьхьегара белгалбаьнаб механизатораш И. Хадаев, А. Бимурзиев, В. Лубинец, иштта кхыбарш. 120—130 процент кхоачашъеш цар шоай заданешка.

Урус - Мартана района «Красноармейский» совхозе механизатораш сиздаь кхиинкара бIаьстан балхаш деш ба

СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ НАХА ДІАЙОВЗИЙТАШ

КХЕТАМА БОЛХ—КЕРДАЧА ДЕКХАРАШКА ХЬЕЖЖА

Тхан тха партійни организацеш дечаш балха юкъе кхеттера моттиг а ділалоц КПСС XXV съезда материалаш наха ділайовзийтаран уж кхочашъяра тІагІертта къовсам лоаттабеш беча балхо.

Съезд хиннарчу тІехьагІа кердача тайпара, дикагІа кхетаю дукхагІа йола событеш проблемаш. Партійни съездой решеншш ділаэлланкхи ахара хоздан болх шиъ-ткъе-бархІ советски наха. Ишта хІлар хІинз а. ДикагІа белжашъ ювлаш перспективаш, бІуссина деггІахьуш латт мехка экономика. ІІилма, техника.

ГаргагІарча пхе шера кхеттера рубежашца моьх ділахо йоцача хиннз социально-экономически деггІахьара перспективаш белгалъеш, коммунистически идеалан котьлара наькъалІа, доирхІаме этан ха-йайІилар сьезло.

Тха управленне еррига производственни коллективашка ниха уж документаш діладозийтай беклаш, докладаш ю цуьа бІаь ах бІаь лекторааш, докладчикаша, политинформаторша.

Дукти ча йоаннан цехоан парторгпзацеіі секретарій, агитколективаіі политинформаторій группаіі кулгалхой семинараіи инструктивни совещанеіи чакъъхьдар ранк. Цига дийпар КПСС ЦК Отчетни доклади иттлагІча пятилетка кхеттера декхарашш хІара межкаштахоона кІоарггі дІадозийтаяь дезарашт.

Хьаьта уьк деношка идеологически балха болча юхьхьанкъра партийни организацеи секретарий заместиталеша совещани йир пяртюмо. Цига цар дийпар съезда материалаша проштанаш яра ділаэлланкъ ІІІаиттехьдакъаррах, из болх дикагІа лелийтара де дезарехь опыт ДІа-ъьа йийпар. Дика лоа съезда материалаш ІоІмаша болх № 2 йолеп районни инженерно технологически служба, (партбюро секретарь Р. С. Габайдуллин), «№ 1 йола Бурундаш» яхана буронай (телхоан парторганизацне секретарь Н. А. Афанасьев), № 1 йолча районни инженерно - технологически служба цъяцелоЬолча бригадашка.

Совещанне КПСС ЦК Отчетни доклади, партте мехка чуреи доклади дагьлаьрсаш ділайовзийтара декхарашш дувпаш коммуниста К. О. Загаева белагадар, дуиен тІара революционни процнее деггІахьулара, КПСС экономически социальни политика, вай еррігача общества политически система, ишгта кхидола вай вахарера лоархІамаш дешаш кІоарггі дІадозийташ да съезда документаш, аьнна.

— ЭІамига хиш, — йоьх ю, — ВаІшаІ а кхеташ хьалуш доккха чІий. Ишгта советски наьха бІарчча кхъьегаран хьехуш хІара саго дечох. Кхыча хьалхашка латта декхараш кхетедеш, творчески къьегІ. Цар хьинаре дакъа лоаш цеи, бригада, цеха гІулакхашгта юкъе, производствоца ъьаштех дог лаз. Ишгта кхетаду тха хьадоа, латтача болхалоча, инженерно - технически болхлоча къьегарама дисциплина яха дешаш. Хаттарехьа балха хьаархар, къьегарама расцоржка ерзанлаш кхочашъяр, норман заданеши ДІкочашъяр а тІекхоьачашъяр а хиина Іаш уж царна. ГІулакха берга ина а хьинар а ДІаъуш, балха нпцинатива гойташ къьегар, производствоца дакъа дь санна гІулакх хилар норма а хиина ДІаэттад.

Цъьабакъаза, халахете а маса-саавр ваш къьегарама ишгта ъьашт долаш. ХІаиз а тІехь болаш ба щий декхарашш тесса дезаделлаш. советски общество правилаш, вай морала норманш ца лелаеш бараш а.

Хьаьта цъьайолча хаьа ишгта а айпеар. Цъьавоолучгна къьегача; щий декхарни лерттІа кхочачашеп, къьегарама дисциплина телха ца еш къьаьсг цо. Цъьабакъа дукхагІа из терхалле велча гунадолаш щий ъьттуъ мара кхы цъьаккха хІама цунна гунахьа ца хилар, щий вахар иттагІдакхаар дуьхьа но из лелаеш ъьаар. Колчентна вахарца ъьашт долаш ъьлаш из. Цунна эпшат коллективна бечча политически кехь балха чуловлаш тоббара. Хіара дийнатъа пезхоан партийни организацеіа, партбюро группина тІагІертта беча дехьа кампанейшна, формализма дІа а йьккха дикагІа пайда дурболаш из ваштгехьбакха дерг-тхо.

«ИттлагІа пятилетка —эффективностен дикалеп пятилетка», «ИттлагІча пятилетера Нохч-ГІалгІай республика кердо декхарадо», «КПСС политико этара дукхагІа дагьлаьрар — советски халкъа ъьал-торо тоьара», «Бурундаштара балхий дикал лакхъар — вай уьравлене мехкадаьтта лехарий кеттера декхар» — ишгта а хІинз производственни коллективашка докладчикаша, агитаторша, пропагандистана ешача лелаеш, докладний, беседаи тематаш.

КПСС ЦК Отчетни доклади, съезда материалаш решеншш кІоарггі Іомаяра ТІаерзаяь а коммунистийн партте бюрократийн политически экономически дешара системера занятеш.

В. БЕЛИЦКИЙ.
Грозненски бурундеттара балхий управленне парткома секретарь.

КПСС XXV съезда решеншш хьиназ айпаь къьегаран йолчу Владимир Ильича. ДІеггаІча Московски электромеханически завода коллективо ъьы а шерагІа йоЬржаньй эффективностен дикалеп пятидетка дІаэлланкъа шера заданеш ханал ъьалха кхочашъяра яъь. Столица ъьалха латтача предприяте къьегаматкоша ларъьлаъ аттестаци е езаш йолча еррігача продукцеи ахаиел совгІа яри 100 киловатт совгІа мощность болча электродвигателеу 85 процент яраш пачча-ъьалкхеп дикала Знак йолеш арахеца. Из дерригга кхочашделарехІ, завод технически эргаккхара, къьегаташ производствоп дикагІа ІІІаиттехьяккхора, проектни нормативаш тІеъ юкъера лаьрхІача хІара болхлочу продукци ъьаеш ду хала балхаш 30 нормо-сахьат кІеангдара чотах.

СУРТА ТІА: электродвигательий статоташ ДІаэттерий коммунистически къьегарама бригада (ъьдекхара ъьттехьа Н. И. Дмитриев, А. А. Гореликов, В. Н. Гусев, В. А. Комков. Бригадо кхочашбу эгтара бехьяккхочамегІа йола болх — 100 киловатт совгІа мощность болча высокоскоьстни машинни статораш ДІаэттаер, ъьлата нормаш 150—180 процент кхочнча а ю.

А. ПУШКАРЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

◆

«Кама» яхача Пермски км'аша деча заводе ъьадеш латт кердача сеперІа долаш «рекаморе» яхача тайпара нефтерудовоаш. Цу кемшта пачча-ъьалкхеп дикала Знак ешай. Цу предприяте шерра ъьалалъаьнаб ЕПСС ЦК, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК «Производства эффективности балха дикалеп лаккъара, 1976 шера халкъбозаъма плап толамца кхочачашъяра йолаеш Бригосоюзни социалистически ъьлах» бола соцнам.

СУРТА ТІА: «река-море» яхача тайпара керда нефтерудоюв ъьадь дакъха пачалле Іочуъеца кийдаьъ. Ъьттехьа шиъ сменни задани 140—150 процент кхочачашеп болча ъьалха латтача бригада керт ъьття судосборщик А. Пяткин

Е. ЗАГУЛЯЕВА сурт.
ТАС фотохроника.

КОММУНИСТЕХ ДОЛА ДУВЦАРАШ

МАССАНАХЬА А КХОАЧАШ

ХІаьмкий пиджака пъьош ділатІатеран йоаллача кьонача йоЬа Іогтійяйрза цунга къьегаматкоша ларъьлаъ ъьаеш ду ъьаьъьера дегІара, Іаьржа кортен бІаргцІацькъамаши дола кхаьлаг. Хіаьта йоЬо уйла тІаъжийта ладугІ шийга дувцаруш ца. «Мегарда» оалаш санна йоЬо корта ъостабйна ДІаъо яхар из.

Дехьа а сеха а хІамаш, тегаш багІача кьонача кьайайгара бІаргд ІаьржаІ из.

Тхъъь шера сога йоЬча ъьа-на дуддьала Грозненски шиеЬи производственни объединенне № 1 йолча промилоп болч беш Марапьин Шушаник Григорьевнайна яйъай барзъъашш тегара ерриге процесеш. Цъьаъкъа а болч бац иу ъьаьъьа кхеъьа цунна шаьра цо бозаш.

Школера ера из цига балха, дезделлар цунна барзкъаш тегалга. Балха гонза а сана, политически секретан ЮсІаева Хьаьжа сайна дас ГІулакх, цар дь хьехамаш. ХІаиз балха керда хьалсаг еча, эгтара хьалха ъьаздог цунна уж хІамаш. «Фу новьсоставе дерггар, ъьогІ аз цунна? ъьашца уйла чуйосс — ишгта дуьш Шушанне Григорьевна.

Уж дакъа деешш дац. ГІулакхех диша да. Вопца йолча коммуниста хиила ма-дозттІара доаш ГІулакх аЬЬаза дувзаенна да цуьа.

Шиъ аЬаьхий оаьт камаьрша ДІайовзийт цо кхиъчаяь. Клежига кхалнах бан Шушанне Григорьевнас балха гонза Іомаяь. Цо Іомаяь Козлова Вера ХІаиз технолог я. Хьинар долча цу хьалсаго ше болх беш Волшшчьъа я эаочно институтехьа Ставропольски технологически техникум.

Барзкъаш тегара массе тайпа-на болх-тегтара дика довзаш бола болхлой а дика дІаъа-таб цо Іомабаь Любкина Светлана, Новоселова Анастасия, кхыбараш.

Уьк тІехьахьара 10—15 шера хаддаиза болхлой Іомабеш хьайогІа Марпьин. Наха новьсостан делга, цар-балха гонзаа лаьхьера дега дезделлаенна хІама а хиина дІаэттад Шушанне Григорьевнайна.

— Хьеха дезаш кхалсаг йоалш йисна сиотлу со, — йоьх цо. Аса царна ГІулакх ду ъьына хетап сона, сайна цар дега лолам бу ъьына хет.

— Цъьа дукха везача сагагара санна шийгара сага дега тоам бар доаллаш я Шушанне Григорьевна, — яхаш ювц из цунца болх беча кхалнаха.

ХІаиз Марапьина Іомабеш ба кхоъа хІаиех Бековна Алсет, Умаева Тамара, Асхабова Хаза.

Царех хІаране шоай балха норма 110—115 процент кхочашъяр. Цуьа совгІа, дика тег цар барзкъаш. Хіаьта ишгта цар болч дика бен хилар Марьянйна дакъа доаллаш хІама да, хІаиз ъьаьча цо массаза а керте доаттадеу дешш дола хІама дика делга.

Марапьин барзкъаш пийсдаь, ъьхера ярзепеача цёха мастер я. Цига дика кийдаргга хьежа сага бІарг тІаоттаяь дургга ъьа-ъьа. Из гІулакх массаза а дика кхоачашду Шушанне Григорьевнас ще цига мастераллз болч бе эттача уьк 10—12 шера.

Марапьин духъьала производственни болч бац Іац. Из фнлнала хьалха тІаъъожамхой ъуьлга предсе.ятель я. Из ъьакъа тІаъъожамхошца цъьана чІоагІа ъьйх ръузкъан кхом барга, из лорадарга, хІаьта ишгта производственна чурча торонех пайда воаргга.

Вайна кастхаста хоз республнке хьалха ларттана предприятеуца кхъе Грозненски тепейн производственни-объединенне дин йолаккъаш, ХІаьта цу объединенне филиалаштеи ецъьаеш юхье эгтара ъьалхаъъатарех цІ я №1 йола фнлнал. Цо ъанал ъьалха кхоачашъяр цІ я №1 йола фнлнала Шеерпн. Из «Комсомольчна № 50-к болча приказатІа декхар тІадуьл Тагаевайна, балха оашт йоаш йола из ше Іомве сеага метте. Цу я ъьыча я бахьяеч 2963 сомаи 28 кепгаи товарап эцаденна Тагаевай. Цунах ОРС-а докхта материальнз зе хиннд. Старопромысловски халкъа судо Тагиева Зелнха хиздор гуьа а доаккхаш набата чуъала долаш дола тІаъзар йаьч цунна. Цъьабакъа дуиех администрацне вирвеалъа яъь-чатни опрезентене тІе халкъа судо бахьанаъа ОРС-а системе ъуьлаеш дайташ дола балъанаш, уж йаьлаа кулгалхой дектарийла ъьаь.

Уголовни гражданскин законашка хьожнш царех йоаттаи болх решенеш еши халкъа судаша советски законий сий дара кхетам ду гражданинга, антнобществении гІулакхаш лелаеш тарлуу бола нах ахитох, правонарушеннина хьинаре кьоасам лоаттабара кхъьегарамкой юкъесо.

Саг ваЬирапгта юкъе халхара тарра, РСФСР УК 103 статьІга тІа набата чувалла барКІ цу суд аЬир гражданина Наьнаевна. Назрановски районни Халкъа суде из дош дувцача хана белгалдаьлар, хиина дов Долаех-юрта вахача Рамазанов ГІаз-Мухьмада ца Заудина бІаргадайна хиар. Долаех-юртарча юрта Совета депутат вола Рамазанов тамахлла лауттан Наьсарен автостанце кхаь сагго цхьаннена отташе а. Цо хІама дьйлаш уж дІа-ъьа кхъьегабаьа, цига тІехьагІа ваЬнача Балаев Мусайна новьсостал дьйлаш Балаева Раздимгана ваЬгара дийка долаше а. Разазнзна поьсте депутат, советски граждании яхача лаьхьа цІераша тарлуш ца йиларах Назрановски района Долаех-юртарча юрта Совета депутаташта дІахаЬташ частни определени яьй халкъа судо.

Сага белж беш харцо на нийсъьаЬйтара «Іоарга тахка деза судге лушаш дола дош. Ерриге советски пачкхьалкхен ламаст санна советски халкъа судебни система а дерригга кхочашъяри йолча социалистически демократ-ческа принцнпий лерда тІа латт.

Советски правосудге керттера принципнех наІ да еррігача районни (городской) халкъа судаша, халкъа заседателаша дакъа а лоаиаш, лелаш дуьш-цаш хІлар. Халкъа заседателаш — халкъа бокъонца болча вакалаш а суда бинза бокъонаш наш йола членаш а ба. Хьаьлаи болч уголовни гражданскин дешаш дувцача хана судаша цъьатарра бокъонаш я заседателаш.

Судялой профессиональни юристий санна халкъа заседателай я бокъонаш лакъо суьдебни заседанеи ъулача хана бакъдар тохкача, гражданскин дешаш решеней ешь, бехкокъамеш оаш волчоа доагІа таЬзаяь белгалдача судьай-юриста специальни знанеш халкъа къьаьнаш, экспертний вагаоа опытаца вІанагІаьнаь тоьар оу.

Судебни органаш хоржамаш а дан вІашагІьехьаниш хІума мара йиш ш суда балха лерра-гІа демократнзм чакхъъьжа, яхаш ъьыйад В. И. Ленина.

Вай мехка вахарг чІоагІьехьаний лохера денз лаккх кхачалаца ерриге суьдан хоржара принципаша: районни (городской) халкъа судаша, халкъа заседателаша дакъа лоаиаш, лелаш дуьш-цаш хоржамаш халкъа лизза гІулакх дар, бахіча-наха сийлеш, лакха идейнни моральнни гІулакхаш дозаннан уж хилар. Цар декхар — вІачакъьаьхьен дисциплина, правопорядок, социалистически законнотъ чІоагІьехьара йола КПСС XXV съезда решеней кхочашъьеча дозрхІаме дакъа юкъедахьар.

Уьк шера 11 апреле хургІоалча халкъа судаюй хоржамаша торо лургьа уг сайлеи посте денал дола, гІулакх дика дозза новьсостий харжа, иттлагІча пятилетке Коммунистически парте тІехьахьана оттаде, дехараш кхочашде.

А. КОТИКОВ,
Нохч-ГІалгІай АССР юстицне министра заместитель.

Иттлагlча пятилетка башхалонаш

ДегІаенача социалистически общества хьаьлакха экономически политика лоархІамегІара дешаеч ъьаьа КПСС XXIV съездо еана хиина принципальни установкаш партте XXV съезде хьаьлакха шийсьаЬ ділаэлланкъ ділахоро пхе шерагІа а кхо ІІІаиттІча хиина а хьежжа. Съезде белгалдьъьар, ийслагІен иттлагІен пхе шера планаш шолг доорыгІарча дешаеч.

Планаш кхочашъяр — экономика хиддина дегІаъара темпаш. Мехка къаьна доход боккхагІа хиларе темпаш ділаэхача пятилетке боьъонца хиннача бозраме юсаш я. 1971—1975 шерашка къаьна доход 28 процент дукхагІа хиннай. 1976—1980 шерашка 24—28 процент дукхагІа хилийта лерхІ. Цу тайпара, 1971—1980 шераша къаьна доход дукхагІа хилара темп шера юкъера лаьрхІача темпашца 5 процента боларме латтерша (ІІарчача пхе шера лаьрхІача по ІІалашш къаьна доход 28 процент дукхагІа хулга).

Хіара шера 5 процент дукхагІа хилар вай экономика эгтара тІех йола торо яц—къа в лархаІча темпашца а дегІаъара йиш йолаш а из. Цъьабакъа пхи процент дукхагІа хулийтилга ловшшеъьа, а, карарча пятилетка шерашка къаьна доход дегІаьхар цъьаш болаш дегІаьлабара пхеа шера ъьаьнаш. Цъьавоолучгна хьежаш: цига дикагІа кхоъамаш ю цъьа бІаь ах бІаь лекторааш, докладчикаша, политинформаторша.

Дукти ча йоаннан цехоан парторгпзацеіі секретарій, агитколективаіі политинформаторій группаіі кулгалхой семинараіи инструктивни совещанеіи чакъъхьдар ранк. Цига дийпар КПСС ЦК Отчетни доклади иттлагІча пятилетка дехараш хІара межкаштахоона кІоарггі дІадозийтаяь дезарашт.

Хьаьта уьк деношка идеологически балха болча юхьхьанкъра партийни организацеи секретарий заместиталеша совещани йир пяртюмо. Цига цар дийпар съезда материалаша проштанаш яра ділаэлланкъ ІІІаиттехьдакъаррах, из болх дикагІа лелийтара де дезарехь опыт ДІа-ъьа йийпар. Дика лоа съезда материалаш ІоІмаша болх № 2 йолеп районни инженерно технологически служба, (партбюро секретарь Р. С. Габайдуллин), «№ 1 йола Бурундаш» яхача буронай (телхоан парторганизацне секретарь Н. А. Афанасьев), № 1 йолча районни инженерно - технологически служба цъяцелоЬолча бригадашка.

Совещанне КПСС ЦК Отчетни доклади, партте мехка чуреи доклади дагьлаьрсаш ділаэлланкъ ділахоро

СОВГІАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

СССР Лаккхьарча Совета Президиумо 1976 шера 4 марта арадаьлначу Указаргіа моьхьан дІа-юха кхаьхьара нІкъагІча пятилетка задането кхоьачашъечен машинаньчъа транспорта техничен средствех пайда эцнига лаккхечен донккий гоьмакан дахар баьхьан лоцаш СССР орденаш медалаш ешнай СССР машиннаньчъан - Министерства предприятийн организацейн боьллой, инженерно-техническа боьллой, тІулаккхерча наьха боккхача группана, цу дахьке Нохч-ГІалгІай АССР гІоллас:

ЛЕНИНА ОРДЕН

Шевченко Виктор Андреевич — Гуьрмеса локомотивин депо машинист.

ОКТЯБРЬСКИ РЕВОЛЮЦЕ ОРДЕН

Паничкин Виктор Федорович — Гроозе вагонин депо слесарь.

КЪАХЬЕГАМА ЦІЕЧА БАЙРАКХА ОРДЕН

Григорьев Иван Степанович — Гроозе локомотивин депо машинист.

Межилов Мовсар Занаевич — Гроозе вагонин депо комплексни бригада бригадира.

Охотников Владимир Иванович — сигнализацин бувзамен Гроозенски дистанце электромеханика.

Ходов Сергей Астемирович - Гуьрмеса локомотивин депо воккхагІоьлча мастера.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Гареев Хаякел Абдулмажитович — Карабудахен станце начальника.

Заводная Клавдия Андреевна — Гуьрмеса станце сигналистка.

Иванов Михаил Николаевич — Гроозе локомотивин депо акхаммагІоргашка.

Маркова Галина Ивановна — Гроозе станцерча № 91 йоллуш болх хьехархочо.

Мыгнев Петр Иванович — Гуьрмеса локомотивин депо слесарь.

Чайкин Анатолий Анатольевич — КПСС Гуьрмеччи горкома хьалхара секретарь.

Шамсадов Абу Назарбекович — Гроозе станце кертерча кондуктора.

Хотомченко Варвара Демьяновна — машиннаьчъа Гроозенски отделене ОРС № 5 йолу столовое повара.

Яровой Владимир Васильевич — Гуьрмеса локомотивин депо машинист.

СССР Лаккхьарча Совета Президиумо 1976 шера 10-ча марта арадаьлначу Указаргіа технически боарами химически мехкадаттан комплексни оборудовани арахецаш лаккхар а нІкъагІча пятилетка задането хоьалаш лаккхар а баьхьан йоллаш СССР орденаш медалаш ешнай СССР химически мехкадаттан машинаш яра Министерства предприятийн организацейн боьллой, инженерно-технически боьллой, тІулаккхерча наьха боккхача группана» цу дахьке Нохч-ГІалгІай АССР гІоллас:

ЛЕНИНА ОРДЕН

Олейников Анатолий Павлович — «Красный молот» яхача гроозенски машиннаьчъа завода котельщика.

КЪАХЬЕГАМА ЦІЕЧА БАЙРАКХА ОРДЕН

Григорян Павел Петрович — «Красный молот» яхача гроозенски машиннаьчъа завода слесарча

Назаров Николай Георгиевич — «Красный молот» яхача гроозенски машиннаьчъа завода цеха начальника.

Саламова Роза Абдулаевна — Нохч - ГІалгІай АССР халкъа - тахьожама комитета председателка.

Цангун Филипп, Андреевич «Красный молот» яхача гроозенски машиннаьчъа завода токара.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Агафонова Клавдия Ивановна — «Красный молот» яхача гроозенски машиннаьчъа завода наладчица.

Баймуразов Майрбек Эльсенович — машиннаьчъа боьллой проффсоюзо Нохч - ГІалгІай обкома председателка.

Дмитриенко Вениамин Иванович—КПСС Нохч-ГІалгІай обкома отдела заведуюмена.

Оленников Геннадий Георгиевич—КПСС Нохч - ГІалгІай обкома отдела заведуюшена.

Остапенко Виктор Иванович — «Красный молот» яхача гроозенски машиннаьчъа завода мастера.

Холофьин Виктор Григорьевич — «Красный молот» яхача гроозенски механизированни дистанце грузчика.

Жуков Иван Максеевич — Гроозе локомотивин депо машиниста.

Мадагова Пола Бершгеновна — наьха ГуьрмеччиГроозенски дистанце монтера.

Малахова Екатерина Ивановна — Гуьрмеса вагонин депо лефектоскописта.

Попов Иван Михайлович — Гроозе вагонин депо слесарь.

Селиванов Владимир Владимирович — Гроозе станце поездан машиниста.

Патрмена Антонина Фроловна — Кьилбоседа Кавказски машиннаьчъа № 3 йолча наьхьа машинин станце монтера.

Слевчикова Анна Алексеевна — Гроозе станце кертерча, не отделенеи заведуюмена.

«ЗА ТРУДОВОЕ ОТЛИЧИЕ» ЯХА МЕДАЛЬ

Байсултинова Радимхан Абасовна — наьхьа Гроозенски дистанце бригадира.

Михайлова Антонина Егоровна — Гроозе станцерча дежурнеча.

Нёбесов Григорий Данилович — Гроозенски отряда отделене управленика

Смирнов Александр Сергеевич — Гроозе станце ІвашагІойлаш йоллу поезда трактористка.

Хотомченко Варвара Демьяновна — машиннаьчъа Гроозенски отделене ОРС № 5 йолча столовое повара.

Яровой Владимир Васильевич — Гуьрмеса локомотивин депо машиниста.

Арсабиев Ахмата — мухь тІаботтара-боассабара балхий

КЪАХЬЕГАМИ ТВОРЧЕСТВОИ ХАДА ЙИШ ЙОЛАШ ДАЦ

Уйла чІоагІга тІаьяцийта лаьдугІаш хилар Гроозенски автотранспортни предприятен боьллой КПСС XXV съезда баллара. Хіпарне дог тІара кьобабаьлъ тІаийнар берригача советски наьха хьал - торо, праз- машара йоькъо ешнаш оттаяь вай моьхь дІаІоь дегІабоалбарга программа.

КПСС XXV съездо иттаьІ-ча пятилетка керттерча дехьарех цаІ лаьрхІа оттаяьхІилма - техничеки прогресса темпаш сихьара лаьрда тІа хьалха боахама аффективность лаьхьелга.

Цу плана тІа боккха кхоачам а лоьрхІаш белгалдаьккхяя изобротателашт рационализаторштеи карагІдувларех халъха боахаме пайда эцнига. Партен правительствон ешь йоькъоно лецаш уроттаза-дар болча мильеран уйла цІен паха творчеки болх бу Гроозенски автотранспортни предприяте. Цар творчеки уйла эгІара хьалхара рагІдина тІаьерзаяьлъ автомобилех пайда эцнера, автомобиланга техническеи тІулаккх лечарен уж толенарен хьаькъетам профессацна механизацин автоматизацин яра боарама аффективность лаьхьера, доагор - маниндьлтгар, автошишаш, кхьераш кхолбера.

Тха автотранспортни предприятена бо хиннаьц 9-ІІа пятилетка. Цу пятилетке дрон-ваьл водствана юкъейъьхьал 160,3 эзар сома экономически эффект а, йолаш йолла 350 рационализаторан предложени. Ахьхьа цІахьан 1975 шера предложенаш юкъейъьхьал 23,8 эзар сома экономически эффект ешна йолу 65 рацпредложени. 1975 шера рацпредложенеш юкъейъьхьа авторащ 38 саг вар, хІьаьта парех 12 саг — инженерно - технически боьллой.

Рацпредложенеш сихьагІа кийчьяьрги цеарагІа юкъехьахьІаьрги дувьа автопредприяте хІара цера рацпредложенеш а кийчьяьрен юкъехьахьаьрен пиланан нар темникаши увтъяю. Производственни процессаш тоьара, автомашинашта модернизацин ярадар а рационализаторан болх.

Рационализаторски предложенеш а телаш приспособлени стендаши, информане материалех стандарни йоаца оборудовани кийчьяр а хІьаьта цІяпа рацпредложени кийчьяьрен юкъехьаьрен рационализаторната дина йоькъостадар а дуьхьа стандартни йоацца оборудовани цехе вІашагІа а роля болу беш я комплексни бригада. 3 слесарь. токарь, сварщик юкъе а волаш болча цуцца кулгалду участка начальник А. Харитоненкос.

Цу бригадо цехашта локкха новьхьостал ду массе тайпара приспособлени стендаш, кІайтара, бригада членаш уж кийчьяри хиина ца Іеш, гетгара дика гІолчий а ба. Дукха стендаш кийчьял цар кулгаша, маслаа, «СВД-107, СДК - 133 марказ йола машино , счетни агрегаташ тоайран тахьаран лаьрхІа стенд», «ГАЗи ЗИЛи ялача автомобилий лиьн насосаш тахьара лаьрхІа стендаш кхиирара.

Цул сов!а Гроозенски автотранспортни предприяте ерриге гача цехашка уполномоченнеш ба рационализаторийн техничеки информанеи болча кулгалдеш йоаца. Цу йоаца техний начальникаш, мастерашмеханикаш ба. Опыто хьалехкад комплексни. бригадо рационализаторашца цІяпна болу беш хилча чоалхане техничеки деша дика сихьагІа кьестаде, уж производствана дайкаш йоькъехьаьна йиш хуълаш хилар.

Дикагічарех лаьрхІа боагІаш я уж тайпара предложенеш.

«ЗИЛ - 130 яхача автомобила руля гІидроусилители НШ — 10 яха насосаш ВІашагІойлаш, ВІашагІойлаьхьа тохка стендаш. Из юкъеъьхьарах тоаденнад слесарий балха хьолап, лаьхьенний къьхьегама оьсарш, дикагІа ІашагІойруля гІидроусилители НШ — 10 яха насосаш. Шера по луш йола экономически эффект — 2,6 эзар сом.

«Цементовоза компрессораш ВІашагІойлаш, ВІашагІойхьатохка стенда». Из предложени юкъеъьхьарах йоаца, хиннаьдпредприяте ъьалацка компрессораша геттара дика ремонт е, компрессор йохарах автомобилаш - цементовоз сайне латташ йоаккха ъа лоацьенай. Цо шера 0.8 эзар сома экономически эффект еинай.

«К — 700 яхача трактора прицепний шаккье а куоп ІІхьаи хинна волиггела кабинчура тІаьІаатІа кхоссара упрощенена реконструкцин яра. Из юкъеъьхьаро йиш хуълаш инсртни муъхь бобоассабечча хана трактораша сайна латташ йоаха хаиаш доацье, тІаиа аьлча кузовашта тІаьІаатІа кхоссаш хилча хьалха тІаьІаатІа саннакабина чура ара а ауалаш крана рычагаш дІа - юха етташ валла чезаш трактористе, кабинан уж вагІапне а тІаьІаатІа кхоссе цо уж. Цу тайпара трактораша ций къьхьегама хьалаІа а роаденнад.

«БелАЗ» яхача автомобила руля гидроусилители НШ — 46 яха насосаш ВІашагІойлаш, ВІашагІойхьа, тохка стенд», ужжамо дукхоа къьнгаш.

Хьинаре рационализаторни ба: Ш. И. Азизов, П. Д. Баранов, Г. В. Чернявец, М. А. Пустренников, В. А. Кошевой, С. Л. Гаинштейн, къмбаршо.

Стенгта тІа ъьалъекха ба рационализаторий болх, цъьаннана стенда тІа хьалтох РСФСР Минавтотранса ЦБНТИ а отраслеан ЦНТИ а технически информане листоваш, хьаувттаю экспресс—информанеш, сборникаш, къмбаршо.

Цу дерригача хІинаца новкъостал ду рационализаторийн новаторийн балха.

1976 шера декъар тІаийнаш 18 эзар сома экономически эффект а йолаш 70 рационализаторски предложени производствана юкъеъьхьа. Денза дош «Іоагіа да: уьк цера шина бетта план пачъхьалкъ сеІлоьлла да хьаттаотташ кхоачашъеш, 4,8 эзар сома экономически эффект а йолаш 18 рацпредложени производствана юкъейъьхьа планаца 2 эзар сома эффект а йолаш 12 рацпредложени юкъе а хьа ешш хиннаца метте.

ХІинца Гроозенски автотранспортни предприяте коллектив во къовсам лоаттабу В. И. Ленин ъьа 106 шу лиьзара четтадьча Ерригзенски субботника сайна тІаийна доаккхаІоьла социалистически деклараци кхоачашдар дуьхьа.

Л. ПАВЛОВА.

Уьк шера шийна ъьаъташка доккхий декъараш хьалъашка оттадаь кхаьхьараш я Шелковской район на «Красный лахарь» колхоза воккхагІа волча жа Іуи коммуниста Вадуев Увайса бригада. Хіара бІаь жийна тІехьа 125 Іольар кхеб (планагІа 163) доно деннад баттайначча коллектив.

Хіанз жа дагьаш латт. Декхараш кхоачандерзоларех доно тІаийна бе жа Іуй. Юьъера ъьархача тІаьна 100 жийзо 146 Іаьхар баьб.

Шолгі балхах дика лоарІабу сакмандицаш Вадуева Падам, Хилбулатова Макка, Садулаева Зара.

СУРТА ТІА: сакмандицаш Вадуева Падам Іаьхар боккхабеш я.

М. ТКАЧЕНКО сурт.

САГІ ЦУН ТІУЛАККХИ

БЕРИЙ ЙОККХА ДОТТАГІА

КПСС XXV съездо доккхий декъараш хьалъашка оттадаь кхувш боагІача тІехьена коммунистически кхетам балара лаьъье, цунна дувзадена школа лаьна в. Шелера чуБакъаевна педагогически коллектива, комсомольски пионерски организацеша. Пелсовета ташкел, комсомольски, а гІопсомозни. лаьй-поачой собранеша ех Любовь Ивановна, бе-рашдаьлача моттиначаш педагог-организатор из хьалха тарра. Цига цунна дагабьлл дешаргохита кхетам балара, пар вешара тоазаза вешаех. Любовь Ивановна ца лехьарабеш я ницца кхетаве хала воа деша, баьт бфаца лезалаш белгал а бен кхетама болх бе. Цу дош ю: «Хьаи1амеГаолча. балта тхьаь, ву педагог-организатор. Цунна хаоаГІаьлнад хьехаворочу таьхена классеша дешаргІ ча деша дешача лецаш хьехархочо Йдахь» общественни коллектив, ВІашагІтоха. Школа классашен школен боагача балара организатора. Цунна хаттаяр Любовь Ивановна ца ешнаш йоаца. Цо ю: «Тоха спорте кхоачаш. Цо ю: «Тоха спорте кхоачаш. Цо ю: «Тоха спорте кхоачаш

Доазол дехьара

ПЛАНОВИ БОАХАМИ МАЛХБУЗЕХЬАРА ЦУН ТАРАМИ

Эттара хьалха дIеволадуьрга со капиталистически система керттерчарех цхьа проблема хинначунгареи йолучунгареи — из хьабе болх ца хиларгара. Проблема кхоастие шерагара шерага инзкъалгIа хул. Малхбузехьарча экономисташа, нарех цIенхиттор барашна хIаэта а, духьхьал из бахьана долаш тIехьхьарча аргIанга па йоалийташ тIа-тIа чIоагIIагIа уйла тIайохийт къаьсгама ресурсех, цхьа кхетама пайда мина-тта эна бозна дуненга дIахьокхача социалистически общества экономикана.

«Шийлача тIема» хана «планови экономика» яхача термина Малхбузехьа вона мукъа цIи яккхаьдар, хIаьта эттаргахьа дола Малхбузехьа экономика дика хьал планнгIа йоаьача экономика хотах, рыночни стихий чотах доаркIаш дар. Цхьа проблема ужк тIехьхьара хана «планирование» яха дош хоахамчаша на доаркIаш десал. Буржуазни-паччахьалкхен теоретикаша пхьа ха йоаьнаш хьа-ма-кхайкадарра, тIера поридок лорайича яьна я на, хIаьта кхы мел доагуша дуьл яIалла гIулакх а дан яхан хинна из тIа-тIа чIоагIарIа юкъегIерт капиталистически паччахьалкхен экономикана. ЙоалагтIа малхбузехьара правительства хIанз экономистий штат я тайп-тайпа боаннан планаш, уттташ.

Частни корпорацин корагерыча шоана хIанз-моаларIа тайпара хинна а цхьан тайпара «планови отдел» йоаьнаш.

Цхьабакъа халкъа боахама ешш йола социалистически планирований буржуазни программированин — бе-бе Мамашт дац. Советски планаша (хIоаь ма ухочачышера лелна тIаьхьокам ловттабу паччахьалкхен организмен общественни организацинеш) куцош экономика доаркIамегIа мел йола оагIоьн — производство, банка мех, финансированни, арахьара торговли, н. кх. Л. Цу тIа а, планови организм аддха «доал ду фирмаш» хиле йIа на а уттташ, халкъа анкалш, мекка боксенна вола дIасеанна, уттт. Цу цхьан ханна буржуазни паччахьалхенша уттташ йола алинан чаотни компанешта дехкар дац тIайожаеш а на, массера яхар мо, могарера, хилча бакъьохьа хетара кеп йолаш я. Паччахьалкхено кхоачышера дехкар а дан тIайожаеш йола производственни зандеш телаш капиталисташа, заказаш тел.

Малхбузехьарча плановика-ша лаьрххIа терклаьс, масала, образованеи бахха иш кийча барси, кхьаьчча а кхьаьчча а болххошта керда, техника сихха дегIайоагIача юкъагIа хьагучаховлаш йола специальносташ Iомаяра системашта планированеи. ира советски опыт. Уклаза дагадохийтача кийча хургда, массеех шу хьалхагIа а тIехьа буржуазни журналисташа кагбир, кийча яра цу тайпара системах ехха садакхга па бигар» е кхыметтел «иманагIа балхан пайтара а оалаш хинна хилар, капиталистически мехкашка шоай хьашт дола болх лаха «муха ба» болххоп яхача «муха ба» болхна хIанз миллионаш па, цу дьахке кхона баргаш а, ба а ба боана боих лехаш удал лела муха. Цудухьа малхбузехьара планови-ки мукIара па да дича балац, общества пайда дуккагIа бе йинн йолча моллагIча белгалдача сфере кхоачаш пата пошIца специализацин слга кийса лаьрдар хьабе болх боаннаран сиха ха Iошш латтача хьалаьча вIалла а во доаданн гIулакх хилара.

Цхьабакъа цу дакъьера планированни, кхыирап а санна, кхыметтел Малбузеи экономисташа эггара дикагIа аьтта бьина» оттаяь планаш а тIехьа, хьалхагIа а хIамаьрча, хуттбаьлна а хоьш да, хIана вьлча капиталистически экономика лардашта пошIта духьола я из, юкъагIа йоах капиталистишта юкъа-дуттача конкурентни кхоьсачу, бе-бева классий вIашдухьал дочча пакъьяна. Социалистически общественча планированне керттера принцип «- долда ца хIама халкъа чраза духьа принцип—пайда, фуннагIа-моллагIа дах а пайда. Миллионаш кхьаьгагахой кхаетам бов-

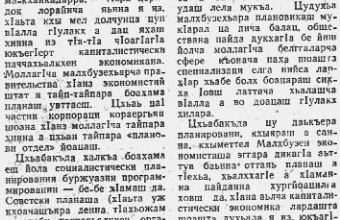

Швейцарин, «Лада» яха Волжски автозавода автомобилаш (сурта тIа) чIоагIIа -лоарХIаш

я 26 мехкарча 86 йоккхийча автомобилин ферма шоай продукци хьаьохоаш йолча Женеверча 46-ча традицинни автосалоно.

ЕГОРОВА сурт. ТАСС фотохроника.

«САБАРЕ ИЗРАИЛЬТЯНАШ»—АФРИКЕ

США Центральни разведывательни управлени — АФ-Г.КПП — американски профсоюзни объединени — Гистадрут яха израильски профсоюзни федерации... Цу тайпара, цхьаьра хоьлин таиш болаш хета, вIашагIйоалла эIы йолаш хинларах язду лоарХIам болаш долча «Моид диломатически» яха кIиранна цхьаьна эрадулла-ча французски журнало. Парижски журнало яхачох, цу IIанарах «IоагIа лайна» американски газмехо финансаровани еш хинна акцеш Африке чакхъьхара.

ЦРУ-е цу каналах пайда йойлеб израильски лидераша дегIаухача-мехкий халкъашша шене дог-чIала да шоай яхаш лу фарисейски тешам африканский континентера шоай агенташтен операцеташ бола тIехлика «тхо» санна а лоарХIам: «Израильски паспорташ а долш уж тхьаьл тера-тана шера эзарш яхаб Африкъе «експерташ» аьнарг, цара военишпонаш кагнгрой болламаш вIашагIIехка, волнисаспарташ кхераьлен инзаштех инструкташ яла. «Эксперташа» кIезига къьхьийгара дан африкански сферина, доалерж-гражданскеи сферина, доалерженни официальни гIозарашта юкъьбоха, гIерташ. Цу цхьан ханна хийца болх бен ца-ма! Гистадрутера профсоюзни боламех пхьана гIулакхаш лелаларех Афро-азиатски инстигут. Израила стипендин тийнад дIахо къоагIагIа Африке чуйолара шийна кор гIортилара е лийрхIача африкаанцаша. «Африкан комъюнити яхача Къьубекьан-Африкански коммунистически парте журнало хIдьлаьр, американски империализмна хьаьт долаш хIчча тайпара хIча шоай халкъьаша тIерикхосарг йолаш йоаьнаш цхьаьнга паччахьалкхаша французски журнало. Парижски журнало яхачох, цу IIанарах «IоагIа лайна» американски газмехо финансаровани еш хинна акцеш Африке чакхъьхара.

США Центральни разведывательни управлени — АФ-Г.КПП — американски профсоюзни объединени — Гистадрут яха израильски профсоюзни федерации... Цу тайпара, цхьаьра хоьлин таиш болаш хета, вIашагIйоалла эIы йолаш хинларах язду лоарХIам болаш долча «Моид диломатически» яха кIиранна цхьаьна эрадулла-ча французски журнало. Парижски журнало яхачох, цу IIанарах «IоагIа лайна» американски газмехо финансаровани еш хинна акцеш Африке чакхъьхара.

«Африкан комъюнити яхача Къьубекьан-Африкански коммунистически парте журнало хIдьлаьр, американски империализмна хьаьт долаш хIчча тайпара хIча шоай халкъьаша тIерикхосарг йолаш йоаьнаш цхьаьнга паччахьалкхаша